

A KÚRIA

mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.589/2012/6.szám

A Kúria a dr. Kocsisné dr. László Ildikó ügyvéd által képviselt felperesnek a főosztályvezető jogtanácsos által képviselt Kormányhivatala Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 32.M.5732/2008. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2012. május 16-án kelt 18.M.4967/2009/33. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. február 4. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 18.M.4967/2009/33. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 31.M.4560/2006/5. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét, amely a 2004. novemberben, decemberben, valamint 2005. január és november hónapban Angliában igénybe vett egészségügyi ellátások költségeinek megtérítésére irányuló kérelmét elutasító társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálatára irányult. A Legfelsőbb Bíróság az Mfv.K.10.641/2007/5. számú végzésével az ítéletet hatályon kívül helyezte és a munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Megállapította, hogy a munkaügyi bíróság a perben felmerült azon szakkérdés megítélése érdekében, hogy az

elvégzett orvosi beavatkozást sürgős szükség indokoltta tette-e, a műtét elmaradása a felperesnél maradandó egészségkárosodáshoz vezetett volna, vagy sem, a felperes indítványa ellenére nem rendelt el szakértői bizonyítást, ami lényeges eljárási szabálysértésnek minősül. A megismételt eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a fenti kérdések tisztázása érdekében igazságügyi orvosszakértő bevonását rendelte el.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a megismételt eljárásban hozott 18.M.4967/2009/33. számú ítéletével elutasította a felperes keresetét. A bíróság a szociális biztonsági rendszereknek a közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, a Tanács 1971. június 11-i 1408/71. EGK rendelet (Rendelet) 22. cikk (1) bekezdés a) pont i) alpontban írt feltételek fennállását, a természetbeni ellátásnak az igénybevétel helye szerinti tagállam biztosítottaival azonos módon történő igénybevétele lehetőségét igazságügyi orvosszakértői bizonyítás útján vizsgálta.

Az igazságügyi orvosszakértő és a szakvélemény elkészítésébe bevont szakkonzulens egybehangzó véleményét, amely szerint a 2004. november 27-én elvégzett műtétnek nem volt sürgősségi indoka, azonnali orvosi beavatkozás nem volt indokolt, a műtét elvégzésének elmaradása maradandó testi fogyatékossgot nem eredményezett volna, a bíróság elfogadta ítélete alapjául. A bíróság döntése meghozatala során figyelemmel volt a felperes tárgyaláson tett nyilatkozatára is, amely szerint a műtétet elvégző orvos egy éves várakozási időről tájékoztatta, annak azonnali elvégzésére, miután erős fájdalmak voltak, saját kérésére került sor, ami egybehangzott a perben eljáró szakértők azon véleményével, hogy a felperesen elvégzett műtét Magyarországon várólista köteles, azt a várakozási idő letelte előtt csak saját költségre lehet kérni.

A bíróság a felperes szakvéleménnyel kapcsolatos kifogásait nem osztotta. Ítéletében rögzítette, hogy a szakvélemény elkészítésébe bevont szakkonzulens traumatológus számos hasonló műtétet végez, így teljes körűen rendelkezett a megalapozott szakvélemény adásához szükséges ismeretekkel. A szakértő a műtétet elvégző orvos által adott nyilatkozatok ismeretében, az orvosi adatokra alapítottnan készítette el véleményét, a szakértők a felperes kifogásainak ismeretében nem tartották szükségesnek a szakvélemény kiegészítését, a szakkonzulens véleményét változatlan formában fenntartotta. A bíróság elfogadta a szakértő álláspontját, miszerint a szükséges azonnali indokolttság megállapításához nem elegendő a fájdalom hirtelen megnövekedése, illetve a műtét elvégzéséig való megmaradása, a műtéti beavatkozásra Magyarországon és Angliában is várólista alapján került volna sor, ezért a Rendelet 22. cikk (1) bekezdés a) pont i) alpontban írt feltételek a felperes esetében nem teljesültek.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 3. § (3) és (5) bekezdése, 166. § (1) bekezdése, 177. §-a, 182. § (1)-(3) bekezdése, 183. §-a és 221. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

A felperes kifogásolta, hogy a bíróság a szakkonzulens véleményét csupán kifejezett kérelmére, a 2011. szeptember 5-én megtartott tárgyaláson kézbesítette, majd az erre vonatkozó részletes észrevételeit és a felperes ellátását és a műtétet elvégző ortopéd sebész szakorvos, tanácsadó és igazságügyi szakértő (Dr. K. J. D.) írásbeli orvosi véleménye, nyilatkozatai ismételt becsatolását követően beszerzett szakértői nyilatkozatokat is csak kifejezett kérelmére, a 2012. április 24-én tartott tárgyaláson adta át a felperesnek. A bíróság a szakértői nyilatkozattételre felhívó végzést szintén nem kézbesítette a felperesnek, annak tartalmát csupán a szakkonzulens 2012. április 24-én kelt beadványából ismerhette meg.

A felperes kiemelte, hogy az igazságügyi orvosszakértő és a szakkonzulens 2012. májusában, illetve áprilisában kelt nyilatkozatában nem a 2011. október 25-én kelt, hanem az azt megelőző, 2011. szeptember 18-án kelt felperesi észrevételt jelölte meg a nyilatkozattétel alapját képező észrevételként, az október 25-i észrevételekben foglaltakra vonatkozó megállapítás, utalás a szakértők nyilatkozatában nem szerepel. A bíróság a szakvélemény előterjesztését követően törvénysértő kérdéseket intézett a szakértőkhöz, elmulasztotta felhívni a szakértőket szakvéleményük kiegészítésére, arra, hogy a felperes október 25-i észrevételeiben foglalt kérdéseket válaszolják meg, és az abban foglaltakra érdemben nyilatkozzanak.

A felperes álláspontja szerint a munkaügyi bíróságnak - a Pp. 177. § (1) bekezdése, 182. § (3) bekezdése és 183. §-a alkalmazásával - további szakértői bizonyítást kellett volna elrendelnie, figyelemmel arra, hogy a perben eljáró szakértők önmaguknak is ellentmondó és a felperest kezelő, műtétjét is elvégző orvos 2010. december 14-én kelt nyilatkozatával, mint a felperes által beszerzett összefoglaló magánszakértői véleménnyel is ellentétes szakvélemények alapján a perben vizsgálandó szakkérdésben megalapozott döntés nem volt hozható. A felperes által csatolt magánszakértői vélemény megállapításai önmagukban is alkalmasak voltak arra, hogy a bíróság által kirendelt szakértők álláspontját megdöntsék, az ellentmondások feloldására irányuló bizonyítási indítványok teljesítését azonban a bíróság mellőzte. A bíróság a szakvélemények felülmérlegelésével megalapozatlanul foglalt állást szakkérdésekben és nem indokolta meg a szakkonzulens által is

kezdemenyezett, az Egészségügyi Tudományos Tanács Mellett Működő Igazságügyi Szakértői Testület (ETT ISZT) kirendelésére tett bizonyítási indítványa elutasítását sem. A felsorolt eljárási szabályok lényeges megsértése következtében a bíróság megalapozatlan döntést hozott, amely indokolja a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását és a felperes költségekben való marasztalását kérte arra hivatkozva, hogy a munkaügyi bíróság a tényállás kellő tisztázásával megalapozott ítéletet hozott, az egyértelmű igazságügyi orvosszakértői vélemények alapján nem volt indokolt további bizonyítás elrendelésre.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A peradatok szerint a munkaügyi bíróság az igazságügyi szakértői vélemény elkészítésébe bevont szakkonzulens 2010. július 21-én előterjesztett véleményét a felperes részére csupán megismételt kérelmére, a 2011. szeptember 15-i tárgyaláson kézbesítette. A felperes a szakkonzulensi véleményre vonatkozó részletes észrevételeit 2011. október 27-én érkezett 24. szám alatti beadványában adta elő, amelyet a bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleményre tett 15. szám alatt előterjesztett észrevétellel együtt azzal a felhívással küldött meg az Igazságügyi Szakértői Kutató Intézetének (ISZKI), hogy az abban foglaltakra a - név szerint is megjelölt - szakértő és szakkonzulens 15 napon belül nyilatkozzon. A bíróság a végzésben felhívta az eljáró szakértőket arra is, határozottan nyilatkozzanak, hogy a felperes által kifogásolt körülményeket, iratokat a szakvélemény elkészítésekor figyelembe vették-e, a szakvéleményben foglaltakat fenntartják-e, illetve szükségesnek tartják-e kiegészítő szakvélemény adását. A szakértő és a szakkonzulens az ISZKI által 31. szám alatt előterjesztett beadványban külön-külön nyilatkoztak a felhívásra, amelyből - a jogerős ítéletben rögzítettek szerint - egyértelműen kitűnt, hogy véleményüket a felperes korábbi külföldi kezelését végző, a perbeli műtétet végző orvos véleményének ismeretében alakították ki, amelyet a felperes észrevételeinek ismeretében is változatlanul fenntartottak.

A fentiekből megállapítható, hogy a munkaügyi bíróság eljárása során követett el az eljárás elhúzódását eredményező eljárási szabálysértéseket, ezek azonban az ügy érdemi elbírálására nem voltak kihatással. A bíróság a feleknek a Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltakról a tárgyaláson tájékoztatást adott, és bár a jegyzőkönyvből a tájékoztatás pontos tartalma nem derül ki, a

felperes perviteléből, az általa előterjesztett észrevételekből, bizonyítási indítványokból kitűnik, hogy a bizonyításra szoruló tényekkel, a bizonyítási terherrel és a bizonyítás sikertelenségeinek jogkövetkezményeivel is tisztában volt, eljárási jogai gyakorlásában a bíróság mulasztása nem akadályozta. A felperest a szakkonzulensi vélemény késedelmes kézbesítéséből fakadóan sem érte hátrány: észrevételei előterjesztésére a bíróság megfelelő határidőt adott, a szakértőket pedig nyilatkoztatta arról, hogy véleményüket az észrevételekben foglaltak ismeretében is fenntartják-e.

Ugyanakkor a felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a szakvélemény kiegészítése szükségességének, a további szakértői bizonyítás Pp. 182. § (3) bekezdésében foglalt feltételei fennállásának megítélése a bíróság, nem pedig a szakértő feladata. A jelen esetben azonban a bíróság nem csupán azért mellőzte a szakvélemény kiegészítését, mert a szakértők azt nem tartották indokoltnak, hanem mert véleményüket - az ítéletben részletesen kifejtetteknek megfelelően - aggálymentesnek találta. A felülvizsgálati érveléssel kapcsolatban a Kúria utal arra is, hogy a Pp. 182. § (3) bekezdésének második mondata a bíróságot nem köti, a szakvélemény aggályainak felszámolására alkalmas eszközt a konkrét ügy sajátosságai, a felmerülő hiányok, ellentmondások jellegét figyelembe véve szabadon választja meg. Ez a választás nem jelenti azt, hogy a bíróság valamely szakkérdésben a jogszabályok figyelmen kívül hagyásával, mérlegelés útján dönthet.

A perben eljáró szakértők véleménye nem volt aggályos, azokban - a felülvizsgálati érveléssel ellentétben - nem volt kimutatható ellentmondás. A szakértők a felperest kezelő, operáló orvos által adott nyilatkozatok, vélemények ismeretében alakították ki álláspontjukat, a bíróság pedig, értékelve azt is, hogy a kezelőorvos véleménye ellentétben állt a felperes jogerős ítéletben idézett nyilatkozatával, helytállóan döntött további szakértői bizonyítás elrendelésének mellőzéséről. A Kúria utal arra is, hogy a szakkonzulens az ETT ISZT kirendelését a 31/1. számú szakvélemény-kiegészítésben kizárólag a következő indokok alapján javasolta: "a felperes határozottan felszólított, hogy mint szakértő, az ő álláspontjának megfelelően módosítsam a szakvéleményemet, amely kérésnek a teljes szakmai megalapozatlansága miatt, magam is kérem" az ETT ISZT felkérését.

A felperes bizonyítási indítványai elutasítását a bíróság - megsértve a Pp. 221. § (1) bekezdését - nem indokolta, az ítéletből ugyanakkor kikövetkeztethető, hogy az indítványokat azért mellőzte, mert a tényállás további bizonyítás elrendelése nélkül is tisztázható volt.

A Kúria korábbi határozataiban rögzítette: a Pp. 183. § (2)

bekezdése értelmében a szakvélemény aggályosságát a bíróságnak - a szakértő felvilágosítás adása sikertelensége esetén - elsődlegesen más szakértő kirendelésével kell feloldania. A felperes által kért bizonyítás elrendelésére, azaz szakértői testület kirendelésére csak akkor kerülhet sor, ha a perben felmerülő szakkérdés a 182. § alapján, két egymástól független szakvélemény előterjesztése után, a kirendelt szakértők személyes meghallgatása során sem tisztázható.

A felperes felülvizsgálati kérelmében nem tudott rámutatni olyan okra, amely a Pp. 183. § (2) bekezdés szerinti további bizonyítás elrendelését szükségessé tette volna. A hivatkozott eljárási szabályszegések a döntés érdemére nem hatottak ki, a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére nem adtak alapot. Ezért a Kúria a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségei megfizetésére a felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről a Tny. 81. §-a alapján határozott.

Budapest, 2012. február 4.

Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő